

Dekkingsgraad pensioenfondsen in 2015 met zes procentpunt gedaald

Gemiddelde dekkingsgraad eind december op 102 procent

6 januari 2016 - **De gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen is het afgelopen jaar per saldo gedaald. Eind december 2015 stond de dekkingsgraad op 102 procent, een daling van één procentpunt ten opzichte van vorige maand.**

Over heel 2015 is de dekkingsgraad zes procentpunt gedaald. De beleidsdekkingsgraad, die gebaseerd is op de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden en die leidend is voor kortingen of indexatie, is in 2015 gedaald van 110 procent naar 104 procent. Dit is net iets lager dan het wettelijke vereiste minimum van 104,3 procent. De verwachting is dat veel fondsen het jaar afsluiten met een reservetekort en dat sommige fondsen zich in een dekkingstekort bevinden. Dat betekent dat zij vóór 1 april 2016 een nieuw herstelplan moeten indienen. Indexatie lijkt voor de meeste fondsen ver weg. Dat blijkt uit de [Pensioenthermometer](#) van Aon Hewitt.

Roerig jaar

Pensioenfondsen hebben een roerig jaar achter de rug. Na een daling van de dekkingsgraad aan het begin van het jaar, krabbelde deze gestaag op tot in de zomer. De aanpassing van de rekenregels op de rekenrente door de Nederlandse Bank (de manier van rekenen met de zogeheten Ultimate Forward Rate of UFR) confronteerde fondsen in juli met een forse achteruitgang van de dekkingsgraad. Daarna ontstond er onrust op de beurzen van de opkomende markten. Vervolgens was er herstel, maar de recent afgekondigde maatregelen van de Europese Centrale Bank brachten nieuwe onrust op de beurzen. Het blijft onzeker hoe dat zich verder ontwikkelt.

Overheidsmaatregelen remmen dekkingsgraad

Twee overheidsmaatregelen hebben de dekkingsgraad in 2015 geremd. De driemaandsmiddeling is per 1 januari 2015 afgeschaft, wat op dat moment een verlagend effect had. Vervolgens is de systematiek van vaststelling van de UFR per 15 juli 2015 gewijzigd. Tot 15 juli was het niveau van de UFR vastgesteld op 4,2 procent. Vanaf die datum wordt de UFR vastgesteld als een voortschrijdend gemiddelde van de lange rente over de afgelopen tien jaar. Op 15 juli was dit gemiddelde 3,3 procent en daalde de dekkingsgraad vijf procentpunt. Sinds oktober 2015 daalde dit gemiddelde verder naar 3,2 procent. Door de aanhoudend lage en dalende rente hebben de overheidsmaatregelen het afgelopen jaar een behoorlijk effect op de dekkingsgraad gehad.

Beursontwikkelingen

Ook de sterk schommelende beurzen zijn in 2015 van invloed geweest op de gemiddelde dekkingsgraad. In augustus daalden de beurzen in een aantal opkomende landen, waaronder China. Dit veroorzaakte enige paniek en een verlies van acht procent op de aandelenportefeuille in augustus. Desondanks heeft de aandelenportefeuille van het

gemiddeld pensioenfondsen over geheel 2015 een rendement van +zeven procent genoteerd. Ook de aantrekkende huizenmarkt in 2015 is in cijfers terug te zien. Vastgoed noteert een positief rendement van acht procent over 2015. Op de andere categorieën is per saldo een verlies van bijna een procent gemaakt.

Daling rente en stijging verplichtingen

Over 2015 is de korte rente gedaald en de middellange en lange rente gestegen. Dit leidt tot een beperkt verlies op vastrentende waarden. De totale beleggingsportefeuille noteert een rendement van twee procent. Met name door aanpassing van de UFR zijn de verplichtingen gestegen. Inclusief de aanpassingen in de rekenmethodiek bedraagt de totale stijging van de verplichtingen bijna acht procent.

Fondsen mogelijk in dekkingstekort

De beleidsdekkingsgraad voor het gemiddelde fonds is onder het wettelijk vereiste minimum van 104,3 procent gezakt. Dit betekent dat een deel van de fondsen zich in dekkingstekort zal bevinden en dat veel meer fondsen kampen met een reservetekort. Deze pensioenfondsen moeten vóór 1 april 2016 een nieuw herstelplan indienen, waarin zij laten zien dat zij dit tekort binnen maximaal tien jaar kunnen wegwerken.

Indexatie ver weg; pensioenstelsel onder druk

Ondanks de rendementen op de aandelenbeurzen staan pensioenfondsen er aan het eind van het jaar een stuk minder gunstig voor dan aan het begin van het jaar. Volgens het nieuw financieel toetsingskader (nFTK) is indexatie toegestaan vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110 procent. Deze dekkingsgraad is voor de meeste fondsen voorlopig nog niet in zicht. De combinatie van de UFR-aanpassing en de verhoging van de buffers zorgen eerder voor een meer defensief dan offensief beleggingsbeleid, met minder kans op overrendement. Veel pensioenfondsen beraden zich daarom op hun toekomst en in de markt ontstaan nieuwe alternatieven. Op 22 december heeft de Eerste Kamer het wetvoorstel voor het algemeen pensioenfonds (APF) aangenomen. Ook is er een discussie gestart over een herziening van het pensioenstelsel. Op 18 december heeft de minister via een brief het werkprogramma gedeeld.

"Door de achteruitgang in dekkingsgraad in het jaar 2015 wordt de discussie over de toekomstbestendigheid van het huidige pensioenstelsel meer en meer urgent," zegt Frank Driessen, Chief Commercial Officer bij de afdeling Retirement & Financial Management van Aon Hewitt. "De prudente rekenmethodiek en de vereisten voor relatief hoge buffers maken andere alternatieven aantrekkelijk. De druk en noodzaak voor een toekomstbestendige oplossing nemen toe."

Stijging marktrente en dalende verplichtingen in december

De waarde van de obligatieportefeuille daalde door een stijging van de marktrente. Het rendement op obligaties bedroeg in december -twee procent. Ook de aandelenkoersen en het vastgoedrendement waren negatief. Aandelenkoersen daalden in december met vier procent en het vastgoedrendement was -een procent. Het rendement op de totale portefeuille in december was -drie procent.

Samen met de stijging van de marktrente steeg ook de rente voor de waardering van de verplichtingen. In december daalde de waarde van de verplichtingen met twee procent. Per saldo is de dekkingsgraad in december een procentpunt gedaald.